

talte om, at det i politisk Henseende vilde være rigtigt med disse større Gaarde paa 20 Tdr. Hartkorn, idet han meente, at de vilde blive virkelige Repræsentanter for den øvrige Bøndestand, men der mangler Beviis for, at de virkelig vilde optræde som Repræsentanter for den øvrige Bøndestand, thi, saaledes som Forholdene nu ere, vilde de ikke betagte sig som Bønder, de vilde snarere foretrække at figurere i Halsen af de større Godseiere, for at kunne diskutere ved deres R'hombrebørde efter deres Jagtlovere; det vilde være disse Mandes Maal og Stræben, de vilde ikke betragte sig som Bønder, saa at jeg troer, det vil være farligt nu for Tiden at udstrække Sammenlægningsretten til 20 Tdr. Hartkorn. Skulde der vise sig en stor Tendens til, at udskyffe vore Herregaarde her i Danmark, saaledes at de forsvandt, skulde jeg være En af de Første, der skulde give min Stemme til en videre udstrakt Sammenlægningsret, men saalænge man blot har Formodning om, at det vil skee paa Bøndergaardens Besøfning, troer jeg visstelig ikke, at man skal vedtage det. Med Hensyn til den Tilføining til § 1, som jeg har tilladt mig at foreslaae, da mener jeg, at det vilde være forbundet med megen Fare, hvis Majoritetens Forslag til en Sammenlægningsret af indtil 20 Tdr. Hartkorn gik igjennem, idet den fastsatte Bestemmelse for Fæstegods kun gjælder for det nærværende Fæstegods. Den vilde saaledes være mislig med Hensyn til det Fæstegods, som kort Tid før Loven udkom var overgaaet til Selveiendom.

Hvorledes og paa hvad Maade Fæstegodsset end gaaer over til Selveiendom, vil det i Regelen altid skee ved Credit, og som en Folge deraf er Selveiendom i en Tidlang lagt i løse Hænder, og derfor har jeg meent, at det burde gjælde saavel for det Fæstegods, som er overgaaet, som for det, der endnu ikke er overgaaet til Selveiendom. Jeg har med Hensyn til Maximum af Hartkornet for Sammenlægningen holdt mig til det som Landbocommissionens Majoritet i sin Tid var enig om, at man burde holde paa, og som jeg ogsaa troer man endnu bør holde paa, og ikke overskride denne Grænse. Jeg skal med disse faa Bemærkninger anbefale mit Forslag til Thinget.

Boferup: Da jeg er af den Formening, at det ikke er gavnligt for Forholdene i Landet, og i Særdeleshed ikke for Jylland, at vedtage en Lov, som tillader Sammenlægning af Gaarde indtil 20 Tdr. Hartkorn, saa har jeg begieret Ordet, for at slutte mig til det Forslag, som er stillet af den sidste ærede Taler, nemlig, at nedsætte dette Maximum for Sammenlægningen til 12 Tdr. — Det er min Overbeviisning, at en Lov, som berettiger til Sammenlægning af Bønderjord indtil 20 Tdr. Hartkorn, vil navnlig i Jylland fortrænge en stor Deel af den nærværende Gaardmandsklasse (Hør!). De væsentlige Indvendinger, der, saavel i det foreliggende Udkast ere fremførte mod 12 Tdr. Hartkorn som Maximum, som hvab vi idag have hørt af den ærede Ordfører, er nemlig, at der mangler et Mellemled mellem Bestøderne af de større Gaarde og den almindelige Bøndestand, samt tillige, at der endnu ikke findes et passende Antal Eiendomme i Landet af en Størrelse fra 12—20 Tdr. Hartkorn. Man har ligeledes sagt, at, om det for Jyllands Vedkommende muligt kunde være gavnligt at blive staaende ved de 12 Tdr. Hartkorn, saa var dette ingenlunde passende for Verne, hvor Gaardene havde et mere indskrænket Areal, da Bøndergaardene der i Almindelighed vare paa 10 à 12 Tdr. Hartkorn og mere egnede sig til at udvides til 20 Tdr. Hartkorn, hvilket jeg ikke erkjender for rigtigt. — Hvad nu de Argumenter angaaer, som ere anførte for Størrelsen til 20 Tdr. Hartkorn, da har navnlig den ærede Ordfører anført, at der kun var i det hele Land 8307 Tdr. Hartkorn, sammenlagte i Gaarde fra 12—20 Tdr. Hartkorn, eller omtrent $\frac{1}{4}$ af Landets Hartkorn. Dette er maaffee rigtigt, men jeg troer ikke, det beviser Noget i nærværende Sag, saa meget mindre, som den ærede Ordfører har af sin Motivering udeladt, at der derimod findes et Hartkorns Beløb af Gaarde paa 20 Tdr. Hartkorn og derover af ikke mindre end 169,016 Tdr. Hartkorn eller over $\frac{2}{5}$ af hele Landets Hartkorn (Hør!). Jeg er nu af den Formening, at, dersom det virkelig skulde kjendes for nødvendigt at bringe det dertil, at der bliver flere Gaarde af Middels Størrelse, saa var den naturligeste Bet, at vi